

İHRACATTA TESLİM ŞEKİLLERİ (Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı)

1. Ticari İşletmede Teslim / Ex Works (EXW)
2. Taşıyıcıya Teslim / Free CARRIER (FCA)
3. Gemi Doğurultusunda Teslim / Free Alongside Ship (FAS)
4. Gemi Bordasında Teslim / Free on Board (FOB)
5. Mal Bedeli veya Navlun / Cost and Freight (CFR)
6. Mal Bedeli, Sigorta ve Navlun / Cost, Insurance and Freight (CIF)
7. Taşıma Ücreti Ödenmiş Olarak Teslim / Carriage Paid To (CPT)
8. Taşıma Ücreti ve Sigorta Ödenmiş Olarak Teslim / Carriage and Insurance Paid To (CIP)
9. Sınırdaki Teslim / Delivered At Frontier (DAF)
10. Gemide Teslim / Delivered Ex Ship (DES)
11. Rıhtımda Teslim (Gümrük Vergi ve Harçları Ödenmiş Olarak) / Delivered Ex Quay (Duty Paid) (DEQ)
12. Gümrük Resmi Ödenmemiş Olarak Teslim / Delivered Duty Unpaid (DDU)
13. Gümrük Resmi Ödenmiş Olarak Teslim / Delivered Duty Paid (DDP)

1) TİCARİ İŞLETMEDE TESLİM / EX WORKS (EXW)

"Ex works" satıcının malları işletmesinde (fabrika,depo v.s.) alıcı emrine hazır tutmakla teslim yükümlülüğünü yerine getirdiği anlamındadır. Satıcı, aksi kararlaştırılmadıkça malın alıcı tarafından sağlanan bir araca yüklenmesinden ya da malların ihraç gümrüğünden geçirilmesinden sorumlu değildir. Alıcı bu noktadan itibaren varış yerine değin, malın taşınması ile ilgili tüm gider ve risklerin yükümlülüğünü taşır. Bu terim tüm satış şekilleri içinde satıcı için en az yükümlülüğü ihtiva eden bir satış şeklidir.

Bu teslim şeklinde sözleşmede belirtilen satış bedeline yalnızca ambalajlanmış mal bedeli dahildir. Yani teslim tarihinden itibaren her türlü nakliye, yükleme, boşaltma ve sigorta masrafları alıcı tarafından ödenmektedir.

2) TAŞIYICIYA TESLİM / FREE CARRIER (FCA)

Bu terim ile satıcının teslim yükümlülüğü, malların ihraç gümrüğünden geçirilip, alıcı tarafından belirlenen taşıyıcıya, belirlenen yer ya da noktada teslimi ile son bulur.

Eğer alıcı tarafından kesin bir teslim yeri belirtilmemişse, satıcı taşıyanın malları teslim alacağı yer civarında bir yer belirleyebilir. Ticari uygulamalar taşıyıcı ile sözleşme yapılabilmesi için satışının yardımını gerektirirse (Örneğin demir ve hava yolu taşımacılığında) satıcı riziko ve masraflar alıcıya ait olmak üzere hareket edebilir.

3) GEMİ DOĞRULTUSUNDA MASRAFSIZ (FAS)

/ FREE ALONGSIDE SHIP (FAS)

(...olarak belirtilen yükleme limanında)

“Gemi Doğrultusunda Masrafsız” terimi, belirtilen yükleme limanında, mallar gemi doğrultusuna yerleştirildikleri zaman, satıcının malları teslim etmesi demektir. Bu durum, bu andan itibaren artık, alıcının, mallara ilişkin bütün masrafları, zıya ve hasar risklerini üstlendiğini ifade eder.

FAS terimi ihraç için malların satıcı tarafından gümrüklenmesini gerektirir.

BU DURUM, İHRACAT İÇİN GEREKLİ GÜMRÜKLEME İŞLEMLERİNİ ALICININ YERİNE GETİRMESİNİ ÖNGÖREN ÖNCEKİ INCOTERMS VERSİYONLARININ AKSİDİR.

Fakat, taraflar malların ihracat için alıcı tarafından gümrüklenmesini isterlerse, bu durum satım sözleşmesine eklenecek açık ifadelerle belirtilmelidir.

Bu terim sadece deniz veya içsu taşımacılığında kullanılabilir.

4) GEMİ BORDASINDA TESLİM / FREE ON BOARD (FOB)

Bu terim ile satıcının teslim yükümlülüğü belirlenen yükleme limanında mallar gemi küpeştesini açtığı andan itibaren yerine getirilmiş olur. Mallarla ilgili tüm gider yitik veya hasar rizikoları bu noktadan itibaren alıcı tarafından üstlenilir. Eğer gemi küpeştesi pratikte birşey ifade etmiyorsa (örneğin roll-on/roll-off veya konteyner taşımacılığında olduğu gibi) FCA teriminin kullanılması daha doğru olur.

5) MAL BEDELİ veya NAVLUN / COST AND FREIGHT(CFR)

Bu terim ile satıcı belirlenen varış limanına malı gönderebilmek için gerekli tüm giderleri ve navlunu ödemek zorundadır. Ancak malla ilgili yitik bir hasar rizikoları ile giderlerde görülebilecek artış, yükleme limanında malların gemi küpeştesini geçmesi anından itibaren satıcıdan alıcıya devredilmiş olur.

CFR terimi satıcının ihraç için malları gümrükten geçirmesi gerektiğini belirtir.

6) MAL BEDELİ, SİGORTA ve NAVLUN / COST, INSURANCE AND FREIGHT (CIF)

Bu terim ile satıcı CFR'deki yükümlülüklerine aynen sahiptir. Ancak ek olarak, malların taşınması sırasında yitik veya hasar rizikosuna karşı deniz sigortası temin etmek durumundadır. Satıcı sigorta sözleşmesini yapar ve sigorta primini öder. Alıcı bu terim ile satıcının sigortada sadece minimum kuvertür temin etme yükümlülüğü bulunduğunu bilmelidir.

Bu terim satıcının ihraç için malları gümrükten geçirmesi gerektiğini belirtir. Bu terim sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılır. Eğer gemi küpeştesi pratikte birşey ifade etmiyorsa CIP terimini kullanmak daha uygun olur.

7) TAŞIMA ÜCRETİ ÖDENMİŞ OLARAK TESLİM / CARRIAGE PAID TO (CPT)

Bu terim satıcının, malın kararlaştırılan varış yerine kadar taşınması için gerekli navlunu ödediği anlamına gelir. Malın yitik ve hasarına ait rizikolarla birlikte taşıyıcıya teslimden itibaren doğabilecek ek masraflar, malların taşıyıcının nezaretine verilmesinden itibaren satıcıdan alıcıya geçer.

Taşıyıcı bir taşıma sözleşmesinde demir, kara, deniz, hava, içsu taşımacılığı ya da bunların birleşmesi sonucu ortaya çıkan taşımacılık işlemini üstlenen kimsedir.

8) TAŞIMA ÜCRETİ ve SİGORTA ÖDENMİŞ OLARAK TESLİM / CARRIAGE AND INSURANCE PAID TO (CIP)

Bu terim ile satıcı CPT'deki yükümlülüklerine aynen sahiptir. Ancak ek olarak malların taşınması sırasında yitik veya hasar rizikosuna karşı kargo sigortası temin etmek durumundadır.

Satıcı sigorta sözleşmesini yapar ve sigorta primini öder .

9) SINIRDA TESLİM / DELIVERED AT FRONTIER (DAF)

Bu terim satıcının teslim yükümlülüğünün, malların ihraç için gümrükten geçirilip, sınırda belirlenen yer ya da noktada ancak bitişik ülkenin gümrük sınırından önce emre hazır tutulmasıyla sona ermesini ifade eder.

Sınır terimi , ihraç ülkesinin sınırı da dahil olmak üzere herhangi bir sınır için kullanılabilir. Dolayısıyla, terimin içinde sözkonusu sınırın her zaman nokta ya da yer belirtilerek kesin şekilde tanımlanmış olması hayati olarak önem taşımaktadır.

10) GEMİDE TESLİM / DELIVERED EX SHIP (DES)

Bu terim ile satıcının teslim yükümlülüğü, malı belirlenen varış limanında, gemi bordasında, ithal gümrüğünden geçirmeden alıcının emrine hazır tutmakla sona erer. Satıcı, malların belirlenen varış limanına getirilmesi için gereken tüm gider ve rizikoları üstlenir. Bu terim sadece deniz veya içsu taşımacılığı için kullanılabilir.

11) RIHTIMDA TESLİM / DELIVERED EX QUAY(Duty Paid) (DEQ)

(varış limanı ... olarak belirtilmek suretiyle)

“Rıhtımda teslim” terimi, satıcının, belirlenen varış limanındaki rıhtımda (iskelede), ithalat için gerekli gümrükleme işlemleri yerine getirilmemiş olarak alıcının tasarrufuna bırakmakla malları teslim ettiğini ifade eder. Satıcı, malların belirlenen varış limanına taşınması ve rıhtıma (iskeleye) boşaltılmasına ilişkin bütün hasar ve masrafları üstlenmelidir. DEQ terimi, malların ithalat için gümrüklenmesi ve bununla ilgili tüm işlemlerin, vergilerin, resim ve diğer harçların ödenmesi yükümlülüğü alıcının üstlenmesini öngörür.

BU DURUM, İTHALAT İÇİN GEREKLİ GÜMRÜKLEME İŞLEMLERİNİ SATICININ YERİNE GETİRMESİNİ ÖNGÖREN ÖNCEKİ INCOTERM VERSİYONLARININ AKSİDİR.

Fakat taraflar malların ithalinde ödenen masrafları kısmen veya tamamen satıcının yükümlülükleri arasına katmak isterlerse, bu durum satış sözleşmesine bu amaçla eklenecek açık bir ifade ile aydınlığa kavuşturulmalıdır.

Bu terim sadece mallar denizyolu veya içsu veya çok vasıtalı taşıma ile varma limanında gemiden rıhtıma (iskeleye) boşaltılmakla teslim edilecekse kullanılabilir. Bununla beraber taraflar malların rıhtımdan limanın içinde veya dışında başka bir yere aktarılmasına ilişkin hasar ve masrafları satıcının yükümlülükleri arasına katmak isterlerse, DDU veya DDP terimleri kullanılmalıdır.

12) GÜMRÜK RESMİ ÖDENMEMİŞ OLARAK TESLİM / DELIVERED DUTY UNPAID (DDU)

Bu terim ile satıcının teslim yükümlülüğü, malların ithal ülkesinde, belirlenen yerde emre hazır tutulması ile sona erer. Satıcı, malların o noktaya kadar taşınması ve gümrük formalitelerinin yerine getirilmesi ile ilgili riziko ve giderleri üstlenmek durumundadır (İthalat için ödenmesi gereken vergi resim ve harçlar hariç).

Alıcı malların zamanında ithal için gümrükten çekilmemesinden kaynaklanan ek gider ve rizikoları üstlenmek durumundadır.

Eğer taraflar satıcının gümrük formalitelerini yerine getirip bundan doğabilecek gider ve rizikoları üstlenmesini istiyorlarsa bunu, bu etkiyi yaratacak sözcükler ekleyerek kesinleştirmelidirler.

Eğer taraflar satıcının yükümlülüklerine malların ithali için gerekli bazı giderleri eklemek istiyorlarsa (KDV gibi) bunu, bu etkiyi yaratacak sözcükler ekliyerek kesinleştirmelidirler. Bu terim taşıma şeklinden bağımsız olarak kullanılabilir.

13) GÜMRÜK RESMİ ÖDENMİŞ OLARAK TESLİM / DELIVERED DUTY PAID (DDP)

Bu terim ile satıcının teslim yükümlülüğü, malların ithal ülkesinde belirlenen yerde emre hazır tutulması ile sona erer. Satıcı, malların o noktaya kadar taşınması, ithal gümrüğünden geçirilmesi için gerekli vergi, resim ve diğer harçlar dahil olmak üzere riziko ve giderleri üstlenmek durumundadır. EXW terimi satıcı için ne kadar az yükümlülük ifade ediyorsa, DDP terimi de o kadar çok yükümlülük ifade etmektedir.